

ВЪВЕДЕНИЕ В РАННАТА ЗАПАДНОЕВРОПЕЙСКА МУЗИКА (СРЕДНОВЕКОВИЕ, РЕНЕСАНС, БАРОК)

Лектор

доц. д-р Явор Генев

Assoc. Prof. Yavor Genov, PhD

Тел. 02944 24 14

email: yavor.genov@artstudies.bg

Хорариум:

30 лекционни часа

Начин за оценяване:

събеседване

АНОТАЦИЯ:

Програмата е фокусирана върху историята на ранната западноевропейска музика от Средновековието до края на епохата на Барока (средата на XVIII в.). Лекционният курс е особено актуален в контекста на засиления интерес към нея в световен мащаб, но същевременно е и необходим в условията на слабата застъпеност на тези периоди в нашата образователна система. Добрата осведоменост върху ключови исторически пластове и процеси подпомага разбирането както на музикалното изкуство, така и на интелектуалния и духовен свят на европейския човек като цяло. Програмата е предвидена като теоретичен курс за докторанти музиколози, но тя би влязла в ползрението и на по-широка аудитория от хуманитарни специалности, тъй като застъпените теми са фокусирани освен към конкретни музикални проблеми, и към общи историко-културологични аспекти.

This program explores the history of early Western European music, spanning from the Middle Ages to the end of the Baroque era in the mid-18th century. Given the global surge in theoretical and practical interest in Early Music over recent decades, this course is particularly timely. A deeper understanding of these foundational historical periods not only enriches one's grasp of music history but also offers insight into the broader intellectual and spiritual development of Europe. While designed primarily for PhD students, these lectures will also appeal to a wider audience in the humanities, as the curriculum balances specific musicological inquiries with broader historical and cultural themes.

Учебна програма и основна литература

I. Средновековие

1. Грегорианският хорал (6 часа)

- 1.1. Хипотези и дискусии за произхода на грегорианския хорал.
- 1.2. Нотационни системи. Певчески жанрове
- 1.3. Типове музикално-богослужбни книги. Репертоар за Месата и Божествената служба

2. Органум (3 часа)

- 2.2. Развитие през IX - XI в. Органум и богослужбна музика
- 2.3. Ръкописите от Аквитания и Компостела. Парижки органум: *Magnus liber*. Развитие през XIII в.

3. Светска музика (3 часа)

- 3.1. Трубадури, трувери, минезингери. Исторически развой. Социален статус
- 3.2. Жанрове, прототипи и форми на светската музика на Средновековието

4. Ars Antiqua (полифонията на XIV в.) и Ars Nova (2 часа)

II. XV век (4 часа)

5. Църковната полифония между Дюфай и Жоскен де Пре
6. Полифичната песен
7. Мензурална нотация

III. Ренесанс

8. Инструментална музика (3 часа)

- 8.1. Инструменталната музика и нотопечатането. Табулатурно нотиране. Жанрове
- 8.2. Инструментални школи – Италия, Испания, Франция, Англия, Германия

9. Вокално изкуство (3 часа)

- 9.1. Католическа църковна музика. Италия, Франция, Фландрия
- 9.2. Реформацията и търсенето на нов музикален изказ
- 9.3. Светска вокална музика

IV. Барок

10. Инструментална музика на Барока (3 часа)

- 10.1. *Stile concertato*. Поява на новите инструментални форми
- 10.2. Многостилието на Барока и националните школи

11. Вокална музика (3 часа)

- 11.1. Раждането на операта. Операта в Италия, Франция, Англия и Германия
- 11.2. Музиката в църквата - оратория, кантата, пасион, меса

Препоръчителна литература

1. **Белтрандо-Патие, Мари-Клер.** История на музиката, част 1. София, 1997.
2. **Бросар, Себастиан.** Речник по музика (1705) [Явор Конов – превод и коментари]. София, 2010.
3. **Генов, Явор.** Инструменталната музика на Ренесанса. Студии върху репертоара за лютня. Институт за изследване на изкуствата - БАН, 2022.
4. **Генов, Явор.** Латински песнопения за светци, почитани в Източната и Западната църква (Св. св. Кирил и Методий, Св. Николай от мира, Св. Георги и Св. св. Козма и Дамян). „Марс 09“, 2016.
5. **Йепезен, Кнуд.** Контрапункт: полифоничният вокален стил на 16. век. [превод - Сабин Леви]. In Sacris, София, 2019.
6. **Кръстева, Нева.** Музикално-теоретични изследвания. Том I, II. София, 2002
7. **Томова, Калина.** Въведение в мензуралната нотация чрез примери от английския керъл репертоар от XV век. – В: Българско музикознание, 03/2022, с. 96–119.
8. **Япова, Кристина.** Знанието за музиката. Исторически рефлексии, философски перспективи. Том 1. Институт за изследване на изкуствата – БАН, София, 2020.
9. **Apel, Willi.** The History of Keyboard Music to 1700. Bloomington, Indiana: Indiana university press, 1972.
10. **Apel, Willi.** The notation of polyphonic music, 900-1600. Cambridge, Massachusetts: The Medieval Academy of America, 1949.
11. **Bent, Margaret.** Counterpoint, Composition and *Musica Ficta*. London: Routledge, 2002.
12. **Brown, Howard Mayer** (with Stanley Stadie). Performance Practice Music before 1600. Mackmilan Press, 1989.
13. **Coelho, Victor / Polk, Keith.** Instrumentalists and Renaissance Culture, 1420-1600: Players of Function and Fantasy. Cambridge University Press, 2016.
14. **Cumming, Julie.** The Motet in the Age of Du Fay. Cambridge University Press, 2000.
15. **Dahlhaus, Carl.** Foundations of Music History. London: Cambridge University Press, 1983.
16. **Desmond, Karen.** Music and the moderni: The ars nova in Theory and Practice. Cambridge University Press, 2018.
17. **Glozer, Letitia.** The Madrigal in Rome: Music in the Papal Orbit, 1520-1555. PhD Dissertation, University of North Carolina at Chapel Hill, 2007.
18. **Hammond, Susan Lewis.** Music in the Baroque World. History, Culture, and Performance. Routledge, Taylor & Francis Group, 2015.
19. **Haynes, Brus.** The end of Early Music. A Period Performer’s History of Music for the Twenty-First century. New York: Oxford University Press, 2007.
20. **Hiley, David.** Western Plainchant: A Handbook. Oxford University Press, 1993.
21. **Hill, John Walter.** Baroque Music. Music in Western Europe, 1580-1750. W.W. Norton & Company, Inc., 2005.
22. **Palisca, Claude.** Studies in History of Italian Music and Music History. Oxford University Press, New York, 1994.
23. **Roesner, Edward, H (editor).** Ars antiqua: Organum, Conductus, Motet. Routledge, 2016.
24. **Walker, Paul.** Theories of Fugue from the Age of Josquin to the Age of Bach. University Rochester Press, 2004.

25. **Wegman, Rob C.** From Maker to Composer: Improvisation and Musical Authorship in the Low Countries, 1450–1500. – In: *Journal of the American Musicological Society*, 1996, 409 – 479.
26. **Wegman, Rob C.** Historical Musicology: Is It Still Possible? – In: *The Cultural Study of Music*. New York: Routledge 2003, p. 136 – 145.